1937 ий
24
МАРТ
№ 18 (302)
Акшэ 6 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-влак, ушныза!

Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн горком орган

КАЖНЭ ПИОНЬЭР ОТРӒДЛАН — САЙ ВОЖАТЫЙЫМ!

Комсомол „школлаштэ пионьэр отрӓд-влакым организатла... эн сай комсомолэц-влак кокла гыч пионьэр отрӓд вожатый-влакым.. ойра да нунын пашаштышт кўлэш полышым пуэн шога", — манын ВЛКСМ-ын программыштыжэ каласымэ. ВЛКСМ X-шо сйэздын пунчалжэ, а умбакыжэ комсомол Рўдӧ Комитэт 2-шо плэнумын пунчалжэ программыштэ ончыктымым ик мут пэлэштыдэ шукташ трэбытлат.

Но йужо комсомол организацэ-влак тидэ трэбованьым огыт шукто, комсомолын программыжым пудыртылыт. Тидым ВЛКСМ Рўдӧ Комитэт шкэнжын шукэртэ огыл лукмо пунчалыштыжэ пэш раш ончыктэн пуэн. Отрӓдлаштэ вожатый укэ гын, пионьэр отдэл влаклан ꞑымом ышташ,—манын Рўдӧ Комитэтын пунчалжэ ойла. Чынак, вожатый дэч посна пионьэр отрӓдшат лийын ок кэрт. Йоча-влак шкэныштын кугурак, ўшан йолташышт—вожатый дэч посна, шкэ шотышт дэнэ пашам кўлэш сэмын ыштэн огыт кэрт. Вожатый дэч посна кодымо отрӓд шалана, тудо отрӓдыштэ тўрлӧ осал паша, йужо годымжо хулиганланымаш шарла.

ВЛКСМ Рўдӧ Комитэтын пунчалжэ мэмнан Марий комсомол организацыланат пэш чот тўкна. Марий рэспубликыштэ 58 пионьэр отрӓдыштэ 2-3 тылзэ годсэк вожатый укэ. Йошкар-Ола кӧргыштӧ 7 вожатый, Шэрнур районышто — 6, Курык-Марий, Кужэнгэр, Йурин районлаштэ 5 вожатый гыч ок ситэ. Тыгай начар пашам мо дэнэ умылтараш? Тидын причинжэ, эн пэрвойак, райкомол-влакын нымолан йӧрдымӧ вуйлатымэ практикыштышт. Шуко райкомол-влак пионьэр пашам пўтыньэк пионьэр отдэл ўмбак кудалтэныт, а пионьэр отдэлыштвожатый-влаклан ўшанэн шинчат. Кужэнгэр райкомол бўро пўтынь пашам пионьэр отдэл вуйлатышэ Антышэва ўмбак пыштэн. Шкэ пашажлан вуйын шогыдымо Антышэва нымомат ыштэн огыл да ышташат шонэн огыл. Райкомолын нэр йымалныжак—кыдалаш школышто кум отрӓд вожатый дэч посна шинча, райкомол тидымат ужын кэртын огыл.

Иурин райкомолысо мудрэц-шамыч пионьэр пашам сўмырымашкэ шуктэныт. Пионьэр отдэл вуйлатышэ Тӓпива тўрлӧ кўлтымаш, осал паша дэнэ кылдалтын. А райкомол сэкрэтарь Йудин нэрэн шинчэн, йужо годымжо Тӓпиналан шакшыланашыжэ йӧным вэлэ ыштэн.

Шуко вожатый-влак пашам пэш начар ыштат, йа йӧршэшат огыт ыштэ. Конганур пэлэ кыдалаш школысо пионьэр отрӓдыштэ (Кужэнгэр район) вожатый Кропачова дэн Куклина нымом ыштыдэ йара коштыт. Гомзово тўнгалтыш школысо (Йошкар-Ола р-н) пионьэр отрӓд вожатый Чулкова пашам путырак начар ышта. Садланак пионьэр - влакын дисциплиныштпэш лушкыдэмын. Шуко вожатый-влак пашам ыштынэшт гынат, но мом ыштышашым, кужэч тўнгалшашым огыт шинчэ. Райкомол тыгак тўнгалтыш комсомол организацэ-влак вожатыйым огыт туныкто, пэш шагал полшат.

ВЛКСМ Обкомын пионьэр отдэлжэ пионьэр организацын илышыжым, пашажым раш ок шинчэ, пионьэр отрӓд вўйлатымашым пэнгыдэмдымэ нэргэн пунчал шуктэлтмым лушкыдын тэрга. Сандэнэ вэрласэ йатыр пионьэр отдэл-влакын пашашт путырак начар улмо ўмбачак чытыдымэ ласкан тарваныт.

ВЛКСМ Рўдӧ Комитэт пионьэр пашаштэ улшо экшыкым пытараш кўштэн. Тидлан лийын тылзат пэлэ жаплан вожатый-влакым ойрымо дэн пионьэр отрӓд-влакым пэнгыдэмдымашкэ пижаш чыла обком, крайком, горком, райком-влакын пионьэр отдэлыштым обӓзатлэн.

Кажнэ пионьэр отрӓдлан эн сай комсомолэц-влак кокла гыч культурно, образованнэ, пионьэр пашам йӧратышэ йэнгым вожатыйлан шогалташ кўлэш. Вожатыйлан ойрымо кажнэ комсомолэц дэнэ шкэж дэнак кутыраш, пионьэр пашам ыштэн кэртшашыжым сайын палэн налаш, кажнэ вожатыйым райком бўрош пэнгыдэмдаш кўлэш.

Вожатыйлан ойрымо—тидэ альэ тўнгалтыш вэлэ. Пионьэр пашашкэ шогалтымэ кажнэ комсомолэцлан отрӓдыштэ пашам ыштышашым тӧлык дэнэ умылтараш, вожатый-влаклан тунэмашышт, паша ыштышышт эрэак полшэн шогаш—тўнгалтыш организацэ, райкомол-влак обӓзан улыт.

Варшавысэ (Польшо) Шопэн лўмэш тўньамбал пианист конкурс совэт музыкальнэ искусствын сэнгымашыжэ дэнэ пытыш. Пэрвой кок прэмийым совэт пианист-влак Йаков Зак дэн Рэза Тамаркиналан пумо. Конкурсышто участвоватлышэ моло совэт пианист-влакымат прэмироватлымэ. Татьйана Гольдфарб 9-шэ прэмийым, Нина Йэмэльйанова—почотный дипломым налыныт.
Сўрэтыштэ: Йаков Зак, Рэза Тамаркина (покшэлнэ), Нина Йэмэльйанова.
Фото Д. Фавиловичын (Сойузфото).

ВКП(б) Куйбышэв обкомын пэрвой сэкрэтарьжылан П.П. Постышэв йолташым сайлымэ

КУЙБЫШЭВ, 19 март. ВКП(б) Куйбышэв обком плэнум обкомын пэрвой сэкрэтарьжэ Шубриков йолташым ВКП(б) Рўдӧ Комитэт распорӓжэньыш налмылан лийын сэкрэтарь паша дэч утарэн. ВКП(б) Куйбышэв обкомын пэрвой сэкрэтарьжылан плэнум П. П. Постышэв йолташым сайлэн.

УК(б)П Рўдӧ Комитэтын кокымшо сэкрэтарьжылан М. М. Хатайэвич йолташ сайлалтын

17 мартыштэ Украин коммунист (большэвик) партий Рўдӧ Комитэтын плэнумжо лийын. Плэнум Косиор йолташын ВКП(б) Рўдӧ Комитэт плэнум нэргэн увэртарымыжым колыштын да йатыр организацион йодышым ончэн.

УК(б)П Рўдӧ Комитэт плэнум П. П. Постышэв йолташым вэс пашаш каймыжлан лийын, УК(б)П Рўдӧ Комитэтын кокымшо сэкрэтарьжэ гыч утарэн.

УК(б)П Рўдӧ Комитэтын кокымшо сэкрэтарьжылан плэнум М. М. Хатайэвич йолташым сайлэн.

1936 ийыштэ киндэ пуэн шуктыдымо нэдоимкым кудалтымэ нэргэн

ССР Ушэм Калык Комиссар-влак Совэт дэн ВКП(б) Рўдӧ Комитэтын пунчалмышт

1936 ийыштэ киндэ пуэн шуктыдымо нэдоимкым чыла область, край да рэспублик колхоз дэн шкэт озанлыкан ўмбач кудалташ.

ССР Ушэм Калык Комиссар-влак Совэт прэдсэдатэль—В. МОЛОТОВ.

ВКП(б) Рўдӧ Комитэт сэкрэтарь—И. СТАЛИН.

1937 ий 20 март.

● ● ◆ ● ●

ВЛКСМ ГОРКОМЫН IV-шэ ПЛЭНУМЖО

Шукэртэ огыл ВЛКСМ горкомын плэнумжо эртыш. Плэнум молодьож коклаштэ улшо троцкист-националист влийаньэ ваштарэш кучэдалмэ дэнэ рэвольуционно шижмашым йӧлтымӧ йодышым лончылыш.

Комсомол организацэ влакым рэвольуционно шижмашыштым пўсэмдымэ нэргэн йатыр кутыралтын. Горкомол вуйлатышэ-влак рэвольуционно шижмаш лушкыдо улмо, самокритикэ начар улмо нэргэн йатыр ойлэныт. Но начаржым тӧрлаташ пижын огытыл. Оласэ комсомол организацыштэ самокритикэ почотышто огыл. Самокритикэ лушкыдылан лийынак комсомол организацым вуйлатышэ влакын рэвольуционно шижмашышт нўшкэмын. Тидым утаракшэ „Марий коммун" рэдакцэ, чодра тэхник, пэдагогик институтласэ комсомол организацылаштэ ужаш лийэш. Самокритикэ ситыдымэ улмо дэнак обкомол дэн горкомол вуйлатышэ-влак троцкист-националист Бажӓновын шакшэ пашажым ужын кэртын огытыл.

Горкомол дэч шкэ пашаж нэргэн актив погынымашэш отчотым ышташ оласэ комсомол актив трэбытлыш. Плэнум горкомол бўролан комсомол актив дэнэ пашам сэрйозно ышташ кўштэн.

Большэвик самокритикым да критикым кумдан шарымэ нэгызэш калыкын тушманжэ кашакым кырэн шалаташ, оласэ комсомол организацын кучэдал кэртмылыкшым вийандаш плэнум горкомол бўролан ончыктэн.

33

Тораш уждымо вуйлатышә-влак

Моктанаш йӧратышә-влак Бажанов нэргән моктымо мутым шагал огыл ойлэныт. Комсомол Марий обкомын йужо пашайәнгышт Бажановым „пашам сайын ыштымыжлан“, „шкәнжым сайын кучымыжлан“, „шыма кумылан улмыжлан“—нымом ойыркалыдә, вуйыш кышт мо пурән гын, чылалан моктәныт.

А троцкизмын мортангшә косажә Бажанов тудын дәкә йӧратымаш кӱпшан улмым, йаралан кид совымым моштән кучылтмыж дәнә пыльгыжмыжым, изин-кугун коймыжым (подхалимствә) чарнән огыл, область комитәтыштә улшо политик сокыр-шамычын ӱшанымә йәнгжә лийаш тӧчән.

Область комитәтыштә улшо политик сокыр-шамыч Бажановым „политик шотышто грамытнә, идәологий шотышто пәнгыдә йолташлан“ шотлэныт.

1936 ий 11 сәнтьабрыштә ВЛКСМ Обкомын бӱрожо Бажановым область пионьәр „Йамдә лий“ газәтын рәдактыржылан пәнгыдәмда.

— шкәнан, шотлан толшо рвәзә, маныт.

Пашан шӱрәтшә дәнә, моктанымә ой дәнә, лӱшкымаш дәнә ләвәдалтшә троцкизмын косажә Бажанов кӱсәныштыжә комсомол билэтым коштыктән, но тудо жапыштак Бажанов калыкын ала мыньар пачаш каргымә тушманжын—Мухин вуйлатымә троцкист-националист кашакын политкалыштыжә лийын.

Бажанов рәдакцышкә паша ышташ толмыж мӧнгӧ самокритикым пызыралын, пашайән-влакын инициативыштым пиктән, рәдакционно аппаратым пужгалән, комсомолэц-влакым игылтын. Бажановын кӱштымыж дәч посна рәдакцә пашайән-влаклан ик кана тошкалашат лийын огыл. Иктаж кӧ тидә „законым“ пудыртән гын, альә Бажановлан кәлшән огыл гын, тудо йән пәш шыдын каратлалтын. Тыгә кодшо ийын нойабрыштә „шкә ора дәнә ыштымылан“ рәдакцийын кум пашайәнгыштлан—Шайдулин, Иәрмакова да Иәфрәмов йолташмытлан иканаштә выговор увәртаралтын. Тыгак шукәртә огыл комсомолка Иәрмакова моральнә дән йула шотышто пужлышылан лӱмдалтын да паша гыч корангдалтә. Бажанов мом шонән, тудым чыла ыштылын.

Областьысә комсомол газәт „Рвәзә коммунистын“ рәдактыржә, обкомын бӱро члэнжә, рәдакцә пәлэнсә комсомол комитәтын сәкрәтарьжә Тимофәйәв рәдакцийыштә Бажановын пашаж нәргән шинчыдә кодын кәртын огыл. Тудо Бажанов дәнә ваш-ваш кәлшән пашам ыштән, Бажановын сай йолташыжә лийын. Тимофәйәв, коньәшнә, тидым шинчән, но тудо Бажанов дәнә кәлшымыжлан зианым ышташ огыл ман общәствәннә интәрәсым, комсомолэц-влакын интәрәсыштым аралымыжә шуын огыл.

Бажановлан характәристикә кӱләш лийын. А Тимофәйәв, бӱрон вәс члэнжә, комсомол обком сәкрәтарьын олмәштышыжә Вӓзьмин дән пырльа Бажановлан полыш пуаш йамдә улыт. Нуно бӱрон кӱштымыж дәч посна Бажановлан характәристикым возат, Бажановын чонжылан йӧсӧ ынжә лий, манын тыгә ончыктат: „идәологий шотышто пәнгыдә, политик шотышто грамытнә“.

ВЛКСМ Обком сәкрәтарь Микин йолташ палә огыл ала молан: ала шкә оражын Бажановым Обком бӱро составыш пуртән да тудлан, ала Бажановым пагалаш шонән да тудлан, Бажановлан—тудо комсомол обком бӱро члэнын кандидатшә улэш,—манын справкым пуэн. Тыштә иктә гына палә: Бажановым Обком бӱро члэнын кандидатшылан нигэат сайлэн огыл.

НКВД орган-влак Бажановын шакшә пашажым шалатәныт. Тид дәч вара гына комсомол Обкомышто улшо йолташ-влак тидым ушыш нальыч. Но тидә фактым кызытат чыла чын аклән шуктән огытыл. Политичәский сокыр Тимофәйәв комсомол комитәтын засәданьыжым погән да шкә ойлымаштыжә тидә фактлан чын политик оцәнкым пушаш годым, тудо Бажановын прәступно пашажым партийын виш погынымашкә коштдымаштыжә, область пионьәр газәтәш „Пионерская правдан“ матәриалжым пәчатлымаштыжә вәлә ужын. Садланак комсомол комитәт тидә фактым политик шотышто йонгылыш аклышә, либәральнә пунчалым луктын:

1. „Бажанов „Иамдә лий“ газәт рәдактыр улмыж годым комсомолэц-пашайәнг-влакым игылтын. Паша гыч луктащ ситышын причин дәч посна комсомолка Иәрмаковам паша гыч луктын.

2. Комсомол комитәтын пумо пашажым шуктән огыл.

3. Прәступно пашаш варналтшә Бажанов кызыт палән налшә орган-влак дәнә корангдалтын.

Пунчална: Бажановым комсомол гыч луктащ“.

Комсомолын горкомжо тидә пунчалым йӧрдымылан шотлэн.

13 мартыштә рәдакцә пәлэнсә комсомол организацын погынымашыжә лийә. Шуко ӱжмаш дәч вара гына комсомолэц влак ойлаш тӱнгальыч. Тимофәйәв Бажанов дәкә пәш чот либәральнә улмыжым ончыктән, тудо шкәжак самокритикым пызырән, манын комсомолэц-влак викак ойлышт.

Бажановын ыштылмә пашажә комсомол комитәтыштә молан шкә жапыштә шалаталтын огыл?—манмә йодышлан „Иамдә лий“ рәдакцыштә ыштышә комсомолэц-влак тыгай ваш мутым пуышт: „Тимофәйәв Бажанов дән ик ойан улыт гын, кузә Бажанов нәргән йодышым шындәныт?!“

Партийын да калыкын эн осал тушманыштын—троцкист-националистын шольыжо Йатманов „Марий коммун“ рәдакцыштә гікаланжә прийутым муын. Комсомол погынымаш Иатманов дәч шкә изаж дәк могай отношәньә улмым чыла раш каласән пуаш трәбытлыш. Иатманов шкәнжын ик шагат нарә ойлымаштыжә ала мо нәргәнат, ала мыньарат болтатьлыш, но шкәнжын троцкист изажын пашажым молан шалатән огыл—тудым ыш ойло. Иатмановын комсомол погынымаштә шкәнжым кучымыж гыч тудын комсомол ончылно раш огыл улмыжо, поро чонан огыл улмыжо раш ончыкталтә. Тугә гынат, рәдакцә пәлэнсә комсомол организацә шкә радамыштыжә Иатмановым альат чытән кәртәш.

Чыла тидын дәч вара Тимофәйәвын рәдактырлымә „Рвәзә коммунист“ газәтын большәвик самокритик укә дәнә, пӱсылык укә дәнә йӧсланымыжым, тудын молан йатыр экшык улмыжым умылтараш йӧсӧ огыл.

Газәтын страницылаштыжә контррәвольуционно троцкист параллельнә цәнтрым судитлымә процәсс матәриал пәш шагал пәчатлалтын. Дажә Вышинский йолташын титаклымә мутшымат пәчатлымә огыл. Калыкын тушманжым—троцкист шамычым кӧргӧч лукмаштә газәт пӱсӧ оружий лийын шогән огыл. Йошкар-Оласә чодра тәхник дән пәдагогик институтлаштә лийшә кугу политик событийымат ужын кәртын огыл.

У Сталинский Конституцо почәш Марий областьым рәспубликыш савырмаш пәш кугу политик значәньан. Но „Рвәзә коммунист“ газәт тидә событийымат уждә әртән кайән.

Чыла тидә факт улмо ӱмбач комсомол обкомын шкә органжылан отношәньыжә могай улмым умлаш ок лий. Комсомолын обкомжо шукәртә огыл вәлә, газәтыштә кугу политик титак лиймәкә вәлә шкә бӱроштыжо тидә йодышым шындән.

Комсомол обкомын IV-шә плэнумжо вашкә погына. Тудо Тимофәйәв гай йолташ-влак область комсомол организацым вуйлатымә постышто лийын кәртшаш улыт, альә укә—тудым лончылән налэш. **Н. Кислицын.**

„Ленинская смена“ гыч.

Конституцо тунэммэ кружок

„Вуйнур“ колхоз пәлэнсә комсомол организацә (Арбат р н, Киров область) у Конституцо нэргән Чрәзвычайнә 8-шә ССР Ушәм Совәт-влак Сйәздәш Сталин йолташын ыштымә докладшә дән у Конституцым тунәмаш лӱмын кружокым организоватлэн. Тунәмаш 18 комсомолэц коштәш. **Й.**

ПАШАШТЭ УТЛАРАК САМОКРИТИКЭ ДЭН ПИСЫЛЫК КӰЛЭШ

Шукәртә огыл ВЛКСМ Кужэнгәр райкомын плэнумжә лийә. Плэнум район комсомол организацыштә пропагандист паша кузә ышталтмым ончән нальә.

Кужэнгәр район комсомол организацә ВЛКСМ Рӱдӧ Комитәт II-шо плэнумын пунчалжым шуктән ок шого. Шуко кружок дән политшкол-влак кагаз ӱмбалнә гына шотлалтыт, а пашашт ныгунарат ок кой. Кружок дән политшкол-влак пашам огыт ыштә гын, комсомолэц влак огыт тунәм, тидә раш. Тәвә „Йошкар пәләдыш“ колхоз (Руш-Шой йал совәт) пәлэнсә тӱнгалтыш организацыштә 14 комсомолэц ныгуштат ок тунәм. Тушто политшколым шыжымак организатлымә, пропагандистлан Нагорскихым пәнгыдәмдымә. Но школ кызыт мартәнат пашам ок ыштә. Тыгак „Сәрп и молот“, „Марий Ушәм“, „Новый путь“, „Новая деревня“, „Бронәвик“ да шуко моло колхоз-влак пәлән тӱнгалтыш организацыласә лу дәнә комсомолэц-влак тунәммаш дәч ӧрдыштӧ улыт.

ВЛКСМ райком пашайән-влак тӱнгалтыш организацылаштә мо ышталтмым пәлән шогән огытыл, комсомолэц влак дәч кӱрылтын, ойырлалт шогәныт. Сандәнак райкомол сәкрәтарь Гудков йолташ плэнумлан ыштымә докладыштыжә „Сәрп и молот“ колхоз пәлэнсә шукәртак сӱмырлышӧ политшколын пашажым, тудын пропагандистшә Мошкиным моктән ойлыш.

Райкомол сәкрәтарь Гудковын вуйлатымә партий историй тунәммә кружок пашам пәш начар ышта. Кружоклышто 24 йән тунәмәш. Дәкабрь дәч вара Гудков йолташ 3 заньатым әртарән, 3 заньатым кӱрлын. Райкомол бӱрӧ члэн-влак Ворожцов дән Антышәва пропагандистлан пәнгыдәмдымә улыт, тугә гынат, политшколышкышт кызыт мартәнат миййән тошкалын огытыл.

Организацыштә осал кожым шарлән. Йӱләдӱр пәлә кыдалаш школ пәлән тӱнгалтыш организацә пашам ок ыштә. Комсорг Горинов туныктышо—комсомолэц Соколов дәнә йӱын коштыт. Тумью-Мучашыштә комсорг Пәтухов, избач Пәров да пропагандист погынән йӱыныт, Пәровшо йӱмӧ вуйа кучәдал коштын. Тыгай факт иктә вәлә огыл. Но райкомол вәлым тыгай койыш дәнә кучәдалмыш укә.

Райкомолышко билэт йомдарымә нәргән комсомолэц влак дәч йатыр йодмаш пурән. Нунын кокла гыч йужышт 1932, 1934 ий гычак билэт дәч посна коштыт (Нагорских, Костромин). Нуно активлан шотлалтыныт.

Организацыштә осал пашам, ситыдымашым чытәныт, сандәнә чыла пашам луштарәныт. Общәобразованьә школым 5 вәрә почмо улмаш—паша чыла вәрәат сӱмырлэн. Подростко-влак огыт туныкталт. Политмассә паша (лэкций, бәсәдә, молат) комсомолэц-влак коклаштә ок ышталт. Комсомол организацыштә самокритикым шарымә огыл, рәвольуцион класс шижмаш нӱшкәммашкә шуын. Райкомолын пашаштыжә писылык чылтат укә.

Плэнумышто ойлышо-влак райкомол пашайән-влакым чот критиковатлышт, ныл тылзә ончыч лийшә райкомол плэнумын пунчалжә чылтат шукталтын огыл. Тыгә ласка койыш дәнә шинчымым плэнум умбакыжә чыташ лийдымылан шотлыш.

Кужэнгәр райкомол да тудын сәкрәтарьжә Гудков йолташ плэнумышто комсомол организацын да эн пәрвойак райкомол аппаратын ситыдымашыжым, йонглышыжым критиковатлымаш гыч иктым умлышаш улыт: тәтла тошто сәмын ышташ ок лий, пашаштә утларак самокритикә, писылык лийжә. Мольодьож воспитатлымашым мут дәнә гына огыл, паша дәнак чын организатлаш кӱләш.

Комсомол организацэ почылто

Шукәртә огыл, Кой-сола пәлә кыдалаш школ пәлән (Шәрнур р-н) тӱнгалтыш комсомол организацә почылто. Кызыт организацыштә 5 члэн уло. Адак кугурак ийготан пионьәр-влак комсомолыш пураш йамдылалтыт. Комсомолыш пураш йамдылалтшә-влаклан тәкущий политик кружокым почмо. Тышкә 25 тунәмшә тунәмаш коштәш, нунын кокла гыч 15 пионьәр. Кружокышто ВЛКСМ X-шо сйәздын матәриалжым, ВЛКСМ программым, уставым лончылат, капиталист элласә событьә-влакым тунәмыт.

М. Д. Горбунов.

50 йэнг огыт тунэм

Кӱан-Памаш йал совәт кӧргыштӧ (Торйал р-н) 50 тунәмдымә дән шагал тунәмшә улыт.

Тугә гынат, нуным туныкташ кӱлмӧ нәргән нигәат огәш тыршә. Йал совәт прәдсәдатәль Вәдәрников йолташ тидым пәш изи пашалан шотла, туныктымо пашаш культармәйәц-влакым огәш мобилизатлә.

Эривани.

ПИОНЬЭР ПӦРТ ПОЧЫЛТЫН

Пийал дэн куанымэ пӧрт

Йошкар Олаштэ пионьэр дэн тунэмшэ-влаклан пионьэр пӧртым ышташ ой лектэш. Тидэ ойым ВКП(б) Обкӧм сэкрэтарь Врублэвский йолташ сайлан шотлэн. Вара пионьэр пӧртлан ВКП(б) Обкомын ожнысо пӧртшӧ пуалтэш.

Пийалан йоча-влак пӧртым оборудоватлэн пытарымым куанэн вучаш тӱҥальыч. Ындэ нунын вучымыштым шуктымо. 21 мартыштэ пионьэр пӧртым почмо. Тудо пӧртлан калыкын вождьшо Сталин йолташын ик эн лишыл соратникшэ—Сэрго Орджоникидзэ лӱмым пумо. Тидэ Йошкар-Оласэ шэмэр-влакын икшывыштлан партий дэн правитэльствэ дэчын эн кугу да пэш чаплэ пӧлӧк.

Пионьэр пӧртын кабинэт-влакшым оборудоватлаш ВКП(б) Маробком да Врублэвский йолташын вигак вуйлатэн, ончыктэн шогымышт почэш совэт общэствэнность дэн комсомол организацэ активнэ полшэнэт.

Кызыт пионьэр пӧрт шуктымо. Тидэ пӧртыштӧ кажнэ пионьэр дэн тунэмшылан шинчымашыжым йӧлташ, культурно канаш, тӱрлӧ тэхникым тунэмаш кугу йӧным ыштымэ. Музыкальнэ пӧлэм ваштарэшак фото-пӧлэм уло. Тыштэ йоча влак фото пашалан тунэмын кэртыт. Сӱрэтлаш, чэртитлаш тунэммэ пӧлэмымат начарын огыл ыштымэ. Тэвэ адак канымэ зал. Тидэ залыштэ пушкыдо диван дэн пӱкэн-влак да тумо онга дэнэ ыштымэ пэш чаплэ ӱстэл влак улыт.

Авимодэлизм дэн радио пӧлэмымат сайын оборудоватлымэ. Тыштэ пийалан йоча-влаклан авиомодэльым ышташ, радиотэхникым тунэмашышт кугу йӧн. Авиомодэлизм пӧлэмыштэ йоча-влак тӱрлӧ конструкцо палалан тунэмын кэртыт.

Пионьэр пӧртыштӧ йоча-влак тӱрлӧ сай кнагa-влакым налын, лудын кэртыт. Библиотэкым сай литэратур-влак дэнэ пойдарымэ, чылажэ 8 тӱжэм тэнгэаш литэратур уло.

Адак октьабрӓт-влак пӧлэм пэш характэрнэ. Тыштэ октьабрӓт-влаклан модашышт пэш шуко тӱрлӧ модышым погымо. Тэвэ элэктро-поэзд кӱртньӧ корно дэнэ кудалэш, танкэ, автомобиль-влак шкак кудалыштыт. Пионьэр пӧртыштӧ моло кӱлэш пӧлэм-влакат йатыр улыт. Нуно чыла пионьэр-влаклан ушым погашышт полшат.

Пионьэр пӧртыштӧ улшо чыла ӱзгарым чын, раш кучылт моштымашым организатлышаш задачэ комсомол о н ч ы л н о шога. ВЛКСМ Обком дэн горкомлан йоча-влакым коммунист шӱлышэш воспиталымэ пашаштэ тидэ пӧртын чыла пойанлыкшым тӱрыс кучылтман.

Пионьэр пӧртын пашажым моштэн организоватлаш кӱлэш. Тушко шэмэр-влакын икшывышт шӱдӧ дэнэ ушнэн, шкэ культур дэн творчэствэ пашаштым ыштэн погышаш улыт. Тэвэ тидэ шотышто Йошкар-Ола комсомол организацылан тӱҥ организатыр лийман.

Мэмнан кумда социалист элыштэ вэлэ йоча-влак шкэныштын культур дэн творчэствэ пашаштым кумдан пэлэдыктэн кэртыт. Мэмнан кугу Сталин вуйлатымэ элыштэ вэлэ молодьож дэн йоча-влаклан тунэмаш да канаш кугу правам пумо. Партий дэн правитэльствэ да кугу Сталин йолташ йоча-влакым совэт патриотизм шӱлышэш воспитатлышаш вэрч, нунын тазалыкышт вэрч эрэак тыршат. Садланак пийалан йоча-влак йӧратымэ кугу Сталинлан кугу таум каласат.

Г. МИКИН—ВЛКСМ Обком сэкрэтарь.

Йошкар-Оласэ пионьэр пӧрт.

Пионьэр-влак пионьэр пӧрт нэргэн мом ойлат

21 мартыштэ Йошкар-Олаштэ пионьэр пӧрт почылто. Тидэ мланна, пионьэр-влаклан тунэмашна, канашна пэш кугун полша. Пионьэр пӧртыштӧ пэш шукылан тунэмаш лийэш. Тунэмаш, канаш чыла йӧным ыштымэ.

Мэмнан вэрч ача-ава сэмын тыршышэ партий дэн правитэльствылан к у г у тау.

Абрамов.
Музыкально-тэатральнэ школ.

* * *

Мый пионьэр пӧртыштӧ пэдальный автомашиныш шинчын, исак кудалышт ончалым. Кугурак лийам гын, автомашиным виктараш тунэмаш тӱҥалам. Пионьэр пӧрт чаплэ, сайын оборудоватлымэ. Тушко эрэ кошташ тӱҥалам.

Йэгошина Мосьа.
5-шэ номыран пэлэ кыдалаш школ, IV-шэ класс.

* * *

Тидэ пионьэр пӧртыштӧ тунэмаш пэш сай. Адак модашат сай, чыла тӱрлӧ модыш уло. Мланэм, парашьут дэнэ модмаш кэлшыш.

Ситкова Паша.
6-шо номыран школ, III-шо класс.

* * *

Мый пионьэр пӧртыштӧ танцоватлышым. 22 мартыштэ кукольный тэатрым шындышна. Тыштэ мыйат полшышым. Тидэ пӧртыштӧ артистлан тунэмашат лийэш.

Мэмнан вэрч тыршышэ Сталин йолташлан тау!

Димитрийэва Вальа.
1-шэ номыран тӱҥалтыш школ, IV-шэ класс.

* * *

Октьабрӓт-влак пӧлэмыштэ парашьутым колтэн модым. Пионьэр пӧрт сай, мый адакат сайынрак тунэмаш тӱҥалам.

Стольарова Галина.
1-шэ номыран школ, IV-шэ класс.

* * *

Авиомодэльым ыштылаш пэш йӧратэм. Пионьэр пӧртыштӧ авиомодэлизм пӧлэмыштэ самолёт конструкцийым йӧратэн ончышым. Авиомодэлизм кружок пионьэр пӧртыштӧ лийэш. Мый тушко возалтам.

Йэфрэмов Гриша.
1-шэ номыран тӱҥалтыш школ, III-шо класс „Б".

Кугу Сталинлан кугу тау

Пионьэр пӧрт тӱрлӧ кӱлэш пашалан тунэмаш кугун полша. Туштo пэш шуко тӱрлӧ-тӱрлӧ пӧлэмшамыч улыт. Чыла пӧлэмыштыжат мланна шинчымашым налаш йӧным ыштымэ.

Пионьэр-влаклан тыгай чаплэ пӧртым мэмнан социализм эл гына пуэн кэртэш. Мэмнан вэрч кэчэ йэда тыршышэ партий дэн правитэльствылан да йӧратымэ Сталинлан кугу тау.

Пионьэрка Кропотова Марйа.
Музыкально-тэатральнэ школ.

Мэ пионьэр атрибутым нальна

Кӱйан-памаш пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ пионьэр отрӓд (Торйал р-н) кызыт пионьэр атрибутым нальэ. Ындэ чыла пионьэр - влак галстукан лийыч. Пионьэр отрӓдын шкэнжын горныжэ, барабанжэ, знӓмыжэ уло.

Эривани Ром.

У Конституцым йӧратэн тунэмына

Мэ, Кӱйан - Памаш пэлэ кыдалаш школышто VII-шэ классыштэ тунэмшэ-влак (Торйал р-н) Сталинский Конституцым пэш йӧратэн тунэмына. Мэмнан у Конституцым тунэмаш литэратурнат, тэтрадьнат уло. Мэ тунэмаш тӱҥалмэ дэч ончычак у Конституцо проэкт нэргэн Сталин йолташын докладшым да у Конституцым налын йамдылышна. Туныктышо, комсомолэц И. И. Иванов Конституцым сайын туныкта.

Тид дэч посна V-VI-шэ класслаштэ тунэмшэ-влакланат урок дэч вара Иванов йолташ Конституцым умылтара. Тунэмшэ-влаклан пашазэ дэн крэсаньыквлакын социалист кугыжанышышт, граждан - влакын правашт нэргэн, молат ойла.

Эриван Ром.

Школ — туныктышо дэч посна

Марий - Турэк кыдалаш школышто 9-шэ классыштэ тунэмшэ - влак дэнэ вэлэ Сталинский Конституцым тунэмаш тӱҥалмэ. 9 - шэ классыштэ Конституцым ВКП(б) райкомын кокымшо сэкрэтарьжэ И. С. Лобанов йолташ туныкта. Лобанов йолташ у Конституцым кэлгын умылтара, сандэнэ тунэмшэ-влак Конституцым уло кумылышт пыштэн тунэмыт.

7-шэ дэн 8-шэ класслаштэ гына альат Конституцым туныкташ тӱҥалын огытыл. Тыштэ тӱҥ чаракшэ—туныктышо укэштэ. Школ дирэктор Нэвэров йолташ дэн Марий - Турэк РОНО Марий АССР калык образованьэ пӧлка дэч туныктышым йатыр кана йодыныт. Но, рэспублик калык образованьэ пӧлка кызыт мартэнат тидэ йодмашым шуктэн огыл.

Шабдар Вачай.

Тӱҥалтыш школыштo тунэмшэ-влак пионьэр пӧрт почмо лӱмэш куанымэ касыштэ „Свэтит мэсяцым" танцоватлат.

Пионьэр-влак пионьэр пӧртын канымэ пӧлэмыштыжэ „Стоп" лӱман модыш дэнэ модыт.

Чуршуковын фотожо.

34

ИСПАНИЙЫСЭ ГРАЖДАН САР

РЭСПУБЛИКАН ВОЙСКА ПЭШ ШУКО БОЙЭПРИПАСЫМ СЭҤЭН НАЛЫН

ВАЛЭНСИЙ, 20 март. Рэспубликанэц-влак Бриҥэга лишнэ крэдалмэ годым итальйан интэрвэнт-влак дэч 17 ǫрудийым, тужэч 4 зэнитнэ орудийым, 100 утла нэлэ пульэмотым, пэш шуко ручной пульэмотым, 1000 утла винтовкым да пэш шуко войэприпасым шупшын налыныт. Тылэч посна 63 грузовикым, шуко трактор дэн танкым налмэ. Тугак рэспубликанэц-влак кидыш 100 тÿжэм литр йÿлалтымэ матэриал логалын.

ПАРИЖ 21 март. 20 март каслан рэспубликанэц-влак Арагон корно дэч 120 киломэтр ӧрдыштӧ улшо кÿкшӧ вэрыш шуыныт.

Тэҥгэчэ Мадрид радиостанцэ Гвадалахар фронтышто правитэльствэннэ войскан сэҥымаш дэнэ ончык каймыжэ нэргэн увэртарэн. Тушман чараклэн ок кэрт. Шуко йалым сэҥэн налмыштла рэспубликанэц влак шуко оружийым да войэприпасым налыныт. Тушман могырышто шуко колышо лийын.

Рэспублик авиацэ Гвадалахар корно дэнэ мäтэжник-влакын тÿжэм грузовикан колоннышкышт б о м б ы м кышкэн. Пуно войска дэн бойэприпасым нангайат улмаш. Рэспублик самолёт-влак колонным пытарэныт. Тушманын кок самольотшым волтэн шумо.

ПАРИЖ, 21 март. Тэҥгэчэ 22 часыштэ Мадридым аралышэ комитэт тыгэ увэртарэн:

„Арагоныш каймэ корно мучко итальанэц-влак чакнышыштла шуко колышо, войэннэ снарьажэным кудалтэн кодат. Пытартыш кэчылаштэ мыньар пытымым кокла шот дэнэ каласашат йӧсӧ. Тушманын йоммаш тÿжэм дэнэ шотлалтэш. Палэн налмэ почэш рэспубликанэц-влак тушманын 100 утла грузовикшым да 500 утла йэҥым плэныш налыныт. Сайрак шотлымаштэ цифр адакат кугурак лийэшäш".

ПАРИЖ, 21 март. Испан авиацэ дэн тэҥыз флот министэрствэ тыгэ увэртара: тэҥгэчэ ик мыньар рэспублик эскадрильйэ 15 войинский пойэзд шогымым Сигуэнсэ кÿртньӧ корно станцыш бомбым кышкэн. Рэспублик самолёт дэн тушманын 12 „Фиат" самольотшо йужэш крэдалмэ годым ик фашист самольотым волтэн шумо. Вэс вэрэ йужышто крэдалмэ годым кум „Фиатым" волтэн шумо. Рэспублик эскадриль мäтэжник-влакын Онтапарэс позицыышкышт бомбым кышкэн.

Параньгаштэ газэт шарымэ пашам огыт аклэ

Сойузпэчатьын тÿҥ пашажэ—тидэ газэт дэн журнал влакым шараш. Тэвэ тидэ пашам Параньга районысо сойузпэчать вуйлатышэ Рукавишников ыҥлэн огыл. Тудо газэт шарымэ пашам шкэнжын обязанностьшылан огэш шотло. Газэтым шарымэ нэргэн ик кустышкат лэктын умылтарымэ пашам огыт ыштэ. Тыгакак массэ паша ышташ ик пашайэҥымат колтэн огыл. Газэтым кабинэтыштэ шинчэн шараш толашат. Садланак тидэ районышто газэт шарымэ паша пэш эркын кайа. Тэвэ „Марий Коммун" газэтым чылажэ 100 экзэмпльарым шараш кÿлэш ыльэ. Но тачысэ кэчылан улыжат 48 экзэмпльарым вэлэ шарымэ. „Рвэзэ коммунистым" —70 экзэмпльар олмэш 47 экзэмпльарым, „Лэнин ойым — 80 экзэмпльар олмэш 17 экз. гына шарэныт.

Ончыкыжым газэт шарымэ пашам сайракын ыштыман. Письмоносэц влакын пашаштымат тэргэн шогаш кÿлэш. Нуно лудшо-влаклан газэтым жапыштыжэ намийшаш улыт.

Афанасйэва.

500 тэҥгэ

Пэтров лÿм колхозышто (Морко р-н) колхозник-влак 500 тэҥгэш осовиахимын 11-шэ лотэрэй билэтшым нальыч. А. Н.

Тракторист Андрэйэвын пачэрыштыжэ радио

Тракторист А н д р э й э в И. К. Марий-Турэк МТС-ыштэ пашам ышта. Тудо трактор дэнэ куралмэ нормым эрэак 150 процэнтым тэмэн шогэн. Пашам сайын ыштымыжлан тудым ВКП(б) Обком дэн МАССР Исполком 300 тэҥгэаш радиоприомник дэнэ прэмироватлэныт.

Кызыт Андрэйэв йолташ радиоприомникым пачэрэшыжэ шындэн. Тÿрлӧ увэрвлакым Моско гычат, Йошкар-Ола гычат колыштэш.

Андрэйэв йолташ дэкэ радио колышташ колхозник-влакат йатыр коштыт.

Иакимов.

Заочно тунэмыт

Кома йал совэт кӧргыштӧ колхозласэ актив влак (Йошкар-Ола район) химий тунэммашын значэньыжым палэн налыныт. Кызыт чылажэ 20 йэҥ химийым заочно тунэмын шогат. Консультацым Йошкар - Ола МТС-ын агрономжо Дэрэвäшкин йолташ эртарыш. Тудо „мо тугай химий" нэргэн лэкцийым лудо.

Планым 100 процэнт тэмышт

„Изи Кокшан". колхоз (Йошкар-Ола район) 1200 тонн торфым, 750 тонн тэрысым пасуш шупшыктыш. 100 цэнтнэр ломыжым, 5 цэнтнэр кайык тэрысым йамдылыш. Мландэ ÿйаҥдаш йамдылымэ планым 100 проц. тэмымэ. С.М.

Чайкина сайын тунукта

„Трактор" колхозышто (Кужэҥэр р-н) тунэмдымэ дэн шагал тунэмшэ-влак туныктымашым сайын организатлымэ. Тунэмаш кэчэ йэда 15 йэҥ коштэш. Занйатэ кэчын 2 шагат лийэш. Нуным Чайкина Вэра сайын тунукта. Вашкэ выпуск лийэшäш.

Нольо.

Тӧрлатымаш

1937 ий 18 мартыштэ лэкшэ „Рвэзэ коммунист" газэтын 4 шэ полосаштыжэ (пытартыш колонко) физкультурник Бирьуков йолташ олмэш, рэдакцын титакшэ дэнэ палыдымэ йэҥын клишэжым (сÿрэтшым) пэчатлымэ. Тудо Бирьуков огыл.

Рэвольуцион шижмашым пÿсэмдаш

11-12 мартыштэ Марбумстройысо комсомол организацын тÿшкан погынымаштыжэ эртыш. Погынымаш Бумстройысо комсомол комитэтын пашажэ нэргэн ВЛКСМ Обкомын пунчалжым шуктымо нэргэн комитэт сэкрэтарь Йушков йолташын отчотшым колышто.

ВЛКСМ Обком бÿрон пунчалыштыжэ самокритикым начар шарымаш, стройкышто улшо тушман койышым конкрэтнэ фактэш рэвольуцион шижмашым начар организатлымаш, хулиганланымэ ваштарэш лушкыдын кучэдалмаш, ÿдырвлакым йолташ сэмын огыл ончымаш улмо факт дэн моло ситыдымаш-влакат ончыкталтын.

Тидэ чыла ВЛКСМ комитэт дэн тудын сэкрэтарьжэ Йушков йолташын политик шотышто нÿшкэммыштым, комсомол комитэт дэн организацыштэ самокритикым шарэн моштыдымыштым ончыкта.

Кызыт лийшэ погынымаш комсомол комитэтын пашам начар ыштмыжым адакат ик кана пэнгыдэмдыш. Йушков йолташ погынымаштэ отчотан доклад ыштымэ годым ВЛКСМ Обком бÿрон пунчалжэ нэргэн ик мутымат ыш каласэ. Бÿрон пунчалжым Обкомолын колтымо йэҥжэ лудын огэш пу ыльэ гын, пунчалым комсомолэц-влак шинчыдэ кодыт ыльэ.

Комсомол комитэт пашам пэш начар ыштэн. Тидым 1936 ийыштэ комсомолыш пуртымо сипырат каласа. Тунам комсомолыш улыжат 46 йэҥым вэлэ пуртымо, а комсомол гыч 17 йэҥым лукмо.

Посна комсомолэц-влак дэнэ паша пэш начар ыштэн. Садлан посна комсомолэц коклаштат йÿмаш, комсомоллан йӧрдымӧ фактвлак лийын шогэныт. Тэвэ „Союзлэстранстрой" тÿҥалтыш комсомол организацын ожнысо комсоргшо Мэдвэдэвлан,—молан пашам начар ыштэт,—манын йодмым шындэныт да тудо ваштарэш вэлэ лийын. Тудо,—мыйым комсомол гыч л у к т ы д а гын, шкэмым шкэ пытарэм,—манын лÿдыктылын. Вара тидлан комсомолэц-влак тудым нэжылгэ мут дэнэ шыматылаш тÿҥалыныт. А Мэдвэдэв эрэ йÿын коштын, ала мыньар ватым налын ойырэн колтэн да тулэч моло тушман пашамат ыштыллын. Тидэ организацыштак комсомолэц Родионов социалист собствэнностьым шалатылын, ÿдрамашым айдэмэ сэмын ончэн огыл. Шкэнжын ватыжэ улмо ÿмбачак вэсым налын. Варажым исак илэнат,—тый шагал тунэмшэ улат, мэмнан корнына ик гай огыл,—ойлэн ойырэн колтэн. Комсомол комитэт Родионовын моло прэступно пашажым чараш лукмэкэ ижэ тудым комсомол гыч луктын.

Кастэнэ тунэммэ школышто туныктышо Исайэв-обществэ ваштарэш шогышо, производство гыч кожэн колтымо айдэмэ. Комсомолка И-ым марлан налын. Кок арньа илымэкэ,—тый вэт шагал тунэмшэ улат, а млани ВУЗ-ышто тунэммэм годым полшэн кэртшэ ÿдрамаш кÿлэш,—манын И-ым поктэн колтэн. Кызыт И. йолташ мÿшкыран. Комсомол комитэт тыгай чытыш лийдымэ фактым тэргэн налын, шкаланжэ кÿлэш политик вывод ыштымым кÿлэшлан ыштэн огыл.

Комсомол комитэт тÿҥалтыш организацэ-влаклан полшэн огэш шого. Комитэт сэкрэтарь олмэштышэ Письмэнов йолташ комсорг-влакын йодмыштлан бÿрократла вашмутым пуа. Тидын нэргэн комсомол погынымаштэ раш каласкалышт.

Активат вуйлатымаш корно дэнак кайа. Тэвэ комсомол комитэт Лэбэдэвым „организацылан ситыдымаш паша нэргэн" докладым ышташ „Заря" тÿҥалтыш организацыш колтэн улмаш. А Лэбэдэв тидэ организацылан практик паша дэнак полшышаш олмэш тынэ-топо ойлыштын да,—паша пэш шуко, манын лэктын кайэн. А комсомолэц влак могай пунчалым луктыш ӧрын шинчэныт.

ВЛКСМ комитэт актив-влак дэнат пашам огэш ыштэ. Нуным пашалан туныктымо олмэш вурсат вэлэ.

— Тый лодыр, бэздэльник, тыйым паша гыч поктэн луктыш кÿлэш!—манын Йушковын активым вурсымыжым чучкыдын колаш лийэш. Йушков тыгай койышыж дэнэ активым комсомол паша дэч йÿкшыктарэн вэлэ. Комитэт чÿчкыдын 2-3 шагат йÿд мартэн засэдатла, ик засэданыштэ 18—20 йодышым ончат.

Самокритикым ишымэ дэн союз кӧргӧ дэмократийым пудыртылмаш фактвлакат уладат. Тэвэ столовыйысо тÿҥалтыш организацэ Захарова йолташым политик шотышто начар йамдылалтмыжлан комсомол гыч пуртэн огыл, а комитэт тÿҥалтыш организацэ рэшэньыж дэч посна тудым комсомолыш пуртэн.

Клуб пашам огэш ыштэ, пэтырымэ. Клуб вуйлатышэ Щэкурин клубын пашажым сайэмдышаш вэрч огэшат шоналтэ.

Молодьожлан канаш, жапым эртараш вэр укэ. Садлан йÿмаш, карт дэнэ модмаш, хулиганланымаш шарлэн. Пуштэдымашат лийэда. Шукэртэ огыл Бумстройышто 2 йэҥым пуштыныт. Тидыжэ чылтак тушманын кидшэ дэнэ лийын шога. Тыгай тушман ваштарэш, хулиган дэч йÿмаш ваштарэш комсомол комитэт начар кучэдалэш.

Йушков дэн Письмэнов самокритикым огыт йӧратэ. Садланак Обкомолын пунчалжым комсомолэц-влаклан лудын пуэн огытыл. Погынымаштэ тидэ ситыдымаш-влак чыла чарашкэ лэктэ. Йушков дэн Письмэнов критиклымаш дэнэ тÿрлӧ амалым муын ынэшт кэлшэ ыльэ.

Марбумстройысо комсомол организацылан массэ-политик пашам пэш чот сайэмдаш кÿлэш. Тидлан молодьожлан кэлшышэ тÿрлӧ тэмэ дэнэ лэкций лудмашым организатлыман, адак бэсэдэ-влакым эртарыман. Самокритикым эрэак шарэн шогаш, кажнэ комсомолэцын рэвольуционно шижмашым пэсэмдаш кÿлэш.

Вäзьмин.

Отв. рэдактор— В. Т. ТИМОФЭЙЭВ.

Упол. Марлита № 42. Тираж 2600 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ „М. К"